

MISHNAYOS SAID AT A SHIVA

There is a custom to say the mishnayos at a shiva house, spelling out the Hebrew name of the deceased.

אות א

א אין עומדין להתפלל, אלא מתוך כבוד ראש. חסידים הראשונים היו שוהים שעה אחת - ומתפללים, כדי שיכוננו את לבם למקום. אפלו המלך שואל בשלומו - לא ישיבנו; ואפלו נחש כרוך על עקבו - לא יפסיק:

ב מזכירין גבורות גשמים - בתחית המתים. ושואלין הגשמים - בברכת השנים. והבדלה בחוננו הדעת. רבי עקיבא אומר, אומרה ברכה רביעית בפני עצמה. רבי אליעזר אומר, בהודאה:

ג האומר: על קן צפור יגיעו רחמיה ועל טוב יזכר שמך מודים מודים - משתקין אותו. העובר לפני התבה, וטעה - יעבור אחר תחתיו. ולא יהא סרבו באותה שעה. מנין הוא מתחיל? מתחלת הברכה שטעה בה:

ד העובר לפני התבה - לא יענה אחר הכהנים - אמו, מפני הטרופ. ואם אין שם כהן אלא הוא - לא ישא את כפיו. ואם הבטחתו, שהוא נושא את כפיו, וחוזר לתפלתו - רשאי:

ה המתפלל וטעה - סימן רע לו. ואם שליח צבור הוא - סימן רע לשולחיו. מפני ששלוחו של אדם כמותו. אמרו עליו על רבי חנינא בן דוסא - שהיה מתפלל על החולים, ואומר: זה חי וזה מת. אמרו לו מנין אתה יודע? אמר להם, אם שגורה תפילתי בפי - יודע אני שהוא מקבל. ואם לאו - יודע אני שהוא מטרף:

אות ב

א בשלשה פרקים בשנה כהנים נושאים את כפיהן ארבע פעמים ביום, בשחרית, במוסף ובמנחה ובגעילת שערים, בתעניות ובמעמדות וביום הכפורים:

ב אלו הן מעמדות, לפי שאמר (במדבר כח), צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי, וכי היא קרבנו של אדם קרב, והוא אינו עומד על גביו, התקינו נביאים הראשונים עשרים וארבע משמרות. על כל משמר ומשמר היה מעמד בירושלים של כהנים, של לויים, ושל ישראלים. הגיע זמן המשמר לעלות, כהנים ולויים עולים לירושלים, וישראל שבאותו משמר מתכנסין לעריה וקוראין במעשה בראשית:

ג ואנשי המעמד היו מתעניין ארבעה ימים בשבוע, מיום שני ועד יום חמישי. ולא היו מתעניין ערב שבת, מפני כבוד השבת. ולא באחד בשבת, כדי שלא יצאו ממנוחה וענג ליגיעה ותענית וימותו. ביום הראשון, בראשית, ויהי רקיע. בשני, יהי רקיע, ויקוו המים. בשלישי,

יקוו המים, ויהי מארת. ברביעי, יהי מארת, וישרצו המים. בחמישי, ישרצו המים, ותוצא הארץ. בששי, תוצא הארץ, ויכלו השמים. פרשה גדולה, קורין אותה בשנים, והקטנה ביחיד, בשחרית ובמוסף. ובמנחה נכנסין וקורין על פיהן, כקורין את שמע. ערב שבת במנחה לא היו נכנסין, מפני כבוד השבת:

ד כל יום שיש בו הלל, אין בו מעמד בשחרית. קרבן מוסף, אין בו בנעילה. קרבן עצים, אין בו במנחה, דברי רבי עקיבא. אמר לו בן עזאי, כן היה רבי יהושע שונה, קרבן מוסף, אין בו במנחה. קרבן עצים, אין בו בנעילה. חזר רבי עקיבא להיות שונה כן עזאי:

ה זמן עצי כהנים והעם, תשעה. באחד בניסן, בני ארח בן יהודה. בעשרים בתמוז, בני דוד בן יהודה. בחמשה באב, בני פרעש בן יהודה. בשבעה בו, בני יונדב בן רכב. בעשרה בו, בני סנאה בן בנימין. בחמשה עשר בו, בני זתוא בן יהודה, ועמם כהנים ולויים וכל מי שטעה בשבטו, ובני גונבי עלי בני קוצעי קציעות. בעשרים בו, בני פחת מואב בן יהודה. בעשרים באלול, בני עדיו בן יהודה. באחד בטבת שבו בני פרעש שניה. באחד בטבת לא היה בו מעמד, שהיה בו הלל וקרבן מוסף וקרבן עצים:

ו חמשה דברים ארעו את אבותינו בשבעה עשר בתמוז וחמשה בתשעה באב. בשבעה עשר בתמוז נשתברו הלוחות, ובטל התמיד והבקה העיר, ושרף אפוסטמוס את התורה, והעמיד צלם בהיכל. בתשעה באב נגזר על אבותינו שלא יפנסו לארץ, וחרב הבית בראשונה ובשניה, ונלכדה ביתר, ונחרשה העיר. משנכנס אב, ממעטין בשמחה:

ז שבת שחל תשעה באב להיות בתוכה, אסור מלספור ומלכבס, ובחמישי מתרין מפני כבוד השבת. ערב תשעה באב לא יאכל אדם שני תבשילין, לא יאכל בשר ולא ישתה יין. רבן שמעון בן גמליאל אומר, ישנה. רבי יהודה מחייב בכפית המטה, ולא הודו לו חכמים:

ח אמר רבן שמעון בן גמליאל, לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכפורים, שבהן בנות ירושלים יוצאות בכלי לבן שאולין, שלא לביש את מי שאין לו. כל הכלים טעונין טבילה. ובנות ירושלים יוצאות וחולות בכרמים. ומה היו אומרות, בחור, שא נא עיניך וראה, מה אתה בורר לה. אל תתן עיניך בנוי, תן עיניך במשפחה. שקר החן והבל היפי, אשה יראת ה' היא תתהלל (משלי לא). ואומר, תנו לה מפרי ידיה, ויהללוה בשערים מעשיה. וכן הוא אומר, צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתנתו וגוים שמחת לבו (שיר השירים ג). ביום חתנתו, זה מתן תורה. וגוים שמחת לבו, זה בגנין בית המקדש, שיבנה במהרה בימינו. אמן:

Jewish Sacred Society
CHEVRA KADISHA OF CHICAGO

24-hour telephone service (773) 743-0074
chevrakadishachicago.org • info@ChevraKadishaChicago.org
Jewish Sacred Society, P.O. Box 597585, Chicago, IL 60659

אות ג

א גט פשוט, עדין מתוכו. ומקשר, עדין מאחוריו. פשוט שכתבו עדין מאחוריו ומקשר שכתבו עדין מתוכו, שניהם פסולים. רבי חנינא בן גמליאל אומר, מקשר שכתבו עדין מתוכו, כשר, מפני שיכול לעשותו פשוט. רבן שמעון בן גמליאל אומר, הכל כמנהג המדינה:

ב גט פשוט, עדין בשנים. ומקשר, בשלשה. פשוט שכתוב בו עד אחד, ומקשר שכתוב בו שני עדים, שניהם פסולין. כתב בו זוזין מאה דאנון סלעין עשרין, אין לו אלא עשרין. זוזין מאה דאנון תלתין סלעין, אין לו אלא מנה. כסף זוזין דאנון, ונמחה, אין פחות משתים. כסף סלעין דאנון, ונמחה, אין פחות משנים. דרכונות דאנון, ונמחה, אין פחות משתים. כתוב בו מלמעלה מנה ומלמטה מאתים, מלמעלה מאתים ומלמטה מנה, הכל הולך אחר התחתון. אם פן, למה כותבין את העליון, שאם תמחה אות אחת מן התחתון, ילמד מן העליון:

ג כותבין גט לאיש אף על פי שאין אשתו עמו, והשובר לאשה אף על פי שאין בעלה עמה, ובלבד שיהא מכירן, והבעל נותן שכר. כותבין שטר ללוה אף על פי שאין מלוה עמו, ואין כותבין למלוה, עד שיהא לזה עמו, והלוה נותן שכר. כותבין שטר למוכר אף על פי שאין לוקח עמו. ואין כותבין ללוקח, עד שיהא מוכר עמו, והלוקח נותן שכר:

ד אין כותבין שטרי ארוסין ונשואין אלא מדעת שניהם, והחתן נותן שכר. אין כותבין שטרי אריסות וקבלנות אלא מדעת שניהם, והמקבל נותן שכר. אין כותבין שטרי ברורין וכל מעשה בית דין אלא מדעת שניהם, ושניהם נותנין שכר. רבן שמעון בן גמליאל אומר, שניהם כותבין שנים, לזה לעצמו ולזה לעצמו:

ה מי שפרע מקצת חובו והשליש את שטרו ואמר לו, אם לא נתתי לך מקאן ועד יום פלוני תן לו שטרו, הגיע זמן ולא נתן, רבי יוסי אומר, יתן. רבי יהודה אומר, לא יתן:

ו מי שנמחה שטר חובו, מעידין עליו עדים, ובא לפני בית דין ועושין לו קיום, איש פלוני בן פלוני נמחה שטרו ביום פלוני, ופלוני ופלוני עדין. מי שפרע מקצת חובו, רבי יהודה אומר, יחליף. רבי יוסי אומר, יכתוב שובר. אומר רבי יהודה, נמצא זה צריך להיות שומר שוברו מן העכברים. אומר לו רבי יוסי, כך יפה לו, ולא ירע כחו של זה:

ז שני אחין, אחד עני ואחד עשיר, והניח להן אביהן מרחץ ובית הבד, עשאון לשכר, השכר לאמצע. עשאון לעצמן, הרי העשיר אומר לעני, קח לך עבדים וירחצו במרחץ, קח לך זיתים ובא ועשם בבית הבד. שנים שהיו בעיר אחת, שם אחד יוסף בן שמעון ושם אחר יוסף בן שמעון, אין יכולין להוציא שטר חוב זה על זה ולא אחר יכול להוציא עליהן שטר חוב. נמצא לאחד בין שטרותיו שטר של יוסף בן שמעון פרוע, שטרות שניהן פרועין. כיצד יעשו, ישלשו. ואם היו

משלשים, יכתבו סימן. ואם היו מסמנין, יכתבו כהן. האומר לבנו, שטר בין שטרותי פרוע ואיני יודע איזהו, שטרות כולן פרועין. נמצא לאחד שם שנים, הגדול פרוע והקטן אינו פרוע. המלוה את חברו על ידי ערב, לא פרוע מן הערב. ואם אמר על מנת שאפרע ממי שארצה, יפרע מן הערב. רבן שמעון בן גמליאל אומר, אם יש נכסים ללוה, בין כך ובין כך לא יפרע מן הערב. וכן היה רבן שמעון בן גמליאל אומר, הערב לאשה בכתבתה והיה בעלה מגרשה, ידירנה הנאה, שפא יעשו קנוניא על נכסים של זה ויחזיר את אשתו:

ח המלוה את חברו בשטר, גובה מנכסים משעבדים. על ידי עדים, גובה מנכסים בני חורין. הוציא עליו כתב ידו שהוא חייב לו, גובה מנכסים בני חורין. ערב היוצא לאחר חתום שטרות, גובה מנכסים בני חורין. מעשה בא לפני רבי ישמעאל ואמר, גובה מנכסים בני חורין. אמר לו בן ננס, אינו גובה לא מנכסים משעבדים ולא מנכסים בני חורין. אמר לו, למה. אמר לו, הרי החונק את אחד בשוק ומצאו חברו ואמר לו הנח לו, פטור, שלא על אמונתו הלוחו. אלא איזהו ערב שהוא חייב, הלוחו ואני נותן לך, חייב, שפן על אמונתו הלוחו. אמר רבי ישמעאל, הרוצה שיחכים, יעסוק בדיני ממונות, שאין לך מקצוע בתורה גדול מהו, שהו כמעין הנובע. והרוצה שיעסוק בדיני ממונות, ישמש את שמעון בן ננס:

אות ד

א דיני ממונות, בשלשה. גזלות וחבלות, בשלשה. נזק ונחצי נזק, תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה, בשלשה. האונס והמפתה והמוציא שם רע, בשלשה, דברי רבי מאיר. ונכמים אומרים, מוציא שם רע, בעשרים ושלשה, מפני שיש בו דיני נפשות:

ב מכות, בשלשה. משום רבי ישמעאל אפרו, בעשרים ושלשה. עבור החדש, בשלשה. עבור השנה, בשלשה, דברי רבי מאיר. רבן שמעון בן גמליאל אומר, בשלשה מתחילין, ובחמשה נושאין ונותנין, וגומרין בשבעה. ואם גמרו בשלשה, מעברת:

ג סמיכת זקנים ועריפת עגלה, בשלשה, דברי רבי שמעון. ורבי יהודה אומר, בחמשה. החליצה והמאנוין, בשלשה. נטע רבעי ומעשר שני שאין דמיו ידועין, בשלשה. ההקדשות, בשלשה. הערכין המטלטלין, בשלשה. רבי יהודה אומר, אחד מהן כהן. והקרקעות, תשעה וכהן. ואדם, פיוצא בהן:

ד דיני נפשות, בעשרים ושלשה. הרובע והנרבע, בעשרים ושלשה, שנאמר (ויקרא כ) והרגת את האשה ואת הבהמה, ואומר (שם) ואת הבהמה תהרגו. שור הנסקל, בעשרים ושלשה, שנאמר (שמות כא) השור יסקל וגם בעליו יומת, כמיתת בעלים כך מיתת השור. הזאב והארי, הדב והנמר והברדלס והנחש, מיתתו בעשרים ושלשה. רבי אליעזר אומר, כל הקודם להרגו, זכה. רבי עקיבא אומר, מיתתו בעשרים ושלשה:

עָשָׂה מַעֲשֵׂה. מַעֲשֵׂה בְּרַבּוֹן גְּמִלְיָאֵל שֶׁקָּרָא בְּלִילָה הָרִאשׁוֹן שְׁנֵשָׂא אֶמְרוּ לוֹ תַלְמִידָיו, לֹא לַמְדַתְּנוּ, רַבְּנוּ, שֶׁחָתַן פָּטוּר מִקְרִיאת שְׁמַע בְּלִילָה הָרִאשׁוֹן. אָמַר לָהֶם, אֵינִי שׁוֹמֵעַ לָכֶם לְבַטֵּל מִמֶּנִּי מַלְכוּת שְׁמַיִם אֲפֹלוּ שְׁעָה אַחַת:

ו רַחֵץ לִילָה הָרִאשׁוֹן שְׁמַתָּה אֲשֶׁתּוֹ. אֶמְרוּ לוֹ תַלְמִידָיו, לֹא לַמְדַתְּנוּ, רַבְּנוּ, שְׁאֵבֵל אֲסוּר לְרַחֵץ. אָמַר לָהֶם, אֵינִי כְּשֹׂאֵר כָּל אָדָם, אֲסֻטְנִים אֲנִי:

ז וּכְשֵׁמַת טְבִי עֲבָדוֹ, קִבַּל עָלָיו תְּנַחוּמֵינוּ. אֶמְרוּ לוֹ תַלְמִידָיו, לֹא לַמְדַתְּנוּ רַבְּנוּ, שְׂאִין מִקְבָּלִין תְּנַחוּמֵינוּ עַל הַעֲבָדִים. אָמַר לָהֶם, אֵין טְבִי עֲבָדֵי כְּשֹׂאֵר כָּל הַעֲבָדִים, כְּשֵׁר הִיא:

ח חָתַן אִם רָצָה לְקָרוֹת קְרִיאת שְׁמַע לִילָה הָרִאשׁוֹן, קוֹרָא. רַבּוֹן שְׁמַעוֹן בֶּן גְּמִלְיָאֵל אֹמֵר, לֹא כָּל הַרוֹצֵה לְטַל אֶת הַשֵּׁם יְטַל:

אות ו

א וְאֵלוּ מַגְלַחִין בְּמוֹעֵד, הֵבֵא מִמְדִינַת הַיָּם, וּמִבֵּית הַשְּׂבִיָּה, וְהֵיזְא מִבֵּית הָאֲסוּרִין, וְהִמְנִיחָה שְׁהִתִּירוּ לוֹ חֲכָמִים, וְכֵן מִי שֶׁנִּשְׁאַל לְחֹכֵם וְהִתֵּר, וְהִזְזִיר, וְהִמְצָרַע הַעוֹלָה מִטְּמֵאתוֹ לְטָהָרְתּוֹ:

ב וְאֵלוּ מְכַבְּסִין בְּמוֹעֵד, הֵבֵא מִמְדִינַת הַיָּם, וּמִבֵּית הַשְּׂבִיָּה, וְהֵיזְא מִבֵּית הָאֲסוּרִים, וְהִמְנִיחָה שְׁהִתִּירוּ לוֹ חֲכָמִים, וְכֵן מִי שֶׁנִּשְׁאַל לְחֹכֵם וְהִתֵּר, מִטְּפָחוֹת הַיָּדִים וּמִטְּפָחוֹת הַסְּפָרִים וּמִטְּפָחוֹת הַסְּפָגָה, הַזְבִּין וְהַזְבּוֹת וְהַנְּדוֹת וְהַיּוֹלָדוֹת, וְכָל הַעוֹלִין מִטְּמֵאָה לְטָהָרָה, הִרִי אֵלוּ מִתְרִין. וּשְׂאֵר כָּל אָדָם, אֲסוּרִין:

ג וְאֵלוּ כּוֹתְבֵין בְּמוֹעֵד, קְדוּשֵׁי נְשִׁים, גְּטִין וְשׁוֹבְרִין, דִּיתִיקִי, מִתְּנָה וּפְרוֹזְבוּלִין, אֲגָרוֹת שׁוּם וְאֲגָרוֹת מְזוֹן, שְׁטְרֵי חֲלִיצָה וּמְאוּגִים, וְשְׁטְרֵי בְרוּרִין, וְגִזְרוֹת בֵּית דִּין, וְאֲגָרוֹת שֶׁל רְשׁוּת:

ד אֵין כּוֹתְבֵין שְׁטְרֵי חוּב בְּמוֹעֵד. וְאִם אֵינוּ מְאַמְיֵנוּ אוֹ שְׂאִין לוֹ מַה יֵאָכֵל, הִרִי זֶה יִכְתֹּב. אֵין כּוֹתְבֵין סְפָרִים, תְּפָלִין וּמְזוּזוֹת, בְּמוֹעֵד, וְאֵין מְגִיחִין אוֹת אַחַת, אֲפֹלוּ בְּסִפֵּר (הַעֲזָרָה) עֲזָרָא. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, כּוֹתֵב אָדָם תְּפָלִין וּמְזוּזוֹת לְעַצְמוֹ, וְטוֹנָה עַל יְרֵכּוֹ תְּכַלֵּת לְצִיצִיתוֹ:

ה הַקּוֹבֵר אֶת מֵתוֹ שְׁלֹשָׁה יָמִים קִדְּם לְרַגְלָהּ, בְּטֹלָה הֵימְנוּ גִזְרַת שְׂבָעָה. שְׂמֵנָה, בְּטֹלָה הֵימְנוּ גִזְרַת שְׁלֹשִׁים, מִפְּנֵי שְׂאֵמְרוּ, שְׂבַת עוֹלָה וְאֵינָה מִפְּסָקָת, רְגָלִים מִפְּסִיקִין וְאֵינוּ עוֹלִין:

ו רַבִּי אֶלְיעֶזֶר אֹמֵר, מִשְׁחָרֵב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, עֲצַרְתָּ כְּשֵׁבַת. רַבּוֹן גְּמִלְיָאֵל אֹמֵר, רֵאשׁ הַשְּׁנָה וַיּוֹם הַכְּפוּרִים, כְּרַגְלִים. וְחֲכָמִים אֹמְרִים, לֹא כְּדַבְּרֵי זֶה וְלֹא כְּדַבְּרֵי זֶה, אֲלָא עֲצַרְתָּ כְּרַגְלִים, רֵאשׁ הַשְּׁנָה וַיּוֹם הַכְּפוּרִים כְּשֵׁבַת:

ז אֵין קוֹרְעִין, וְלֹא חוֹלְצִין, וְאֵין מְבָרִין, אֲלָא קְרוּבוֹי שֶׁל מֵת, וְאֵין מְבָרִין אֲלָא עַל מִטָּה זְקוּפָה. אֵין מוֹלִיכִין לְבֵית הָאָבֵל לֹא בְּטַבָּלָא וְלֹא בְּאֲסוּקוּטְלָא וְלֹא בְּקִנּוֹן, אֲלָא בְּסֻלָּים. וְאֵין אֹמְרִים בְּרַכַּת אַבְלִים

ה אֵין דְּנִין לֹא אֶת הַשֶּׁבֶט וְלֹא אֶת גְּבִיא הַשֶּׁקֶר וְלֹא אֶת כְּהֵן גְּדוֹל, אֲלָא עַל פִּי בֵּית דִּין שֶׁל שְׂבָעִים וְאַחַד. וְאֵין מוֹצִיאִין לְמַלְחַמַת הָרְשׁוּת, אֲלָא עַל פִּי בֵּית דִּין שֶׁל שְׂבָעִים וְאַחַד. אֵין מוֹסִיפִין עַל הָעִיר וְעַל הָעִירוֹת, אֲלָא עַל פִּי בֵּית דִּין שֶׁל שְׂבָעִים וְאַחַד. אֵין עוֹשִׂין סְנֵהֲדָרוֹת לְשִׁבְטִים, אֲלָא עַל פִּי בֵּית דִּין שֶׁל שְׂבָעִים וְאַחַד. אֵין עוֹשִׂין עִיר הַנְּדַחַת, אֲלָא עַל פִּי בֵּית דִּין שֶׁל שְׂבָעִים וְאַחַד. וְאֵין עוֹשִׂין עִיר הַנְּדַחַת בְּסִפֵּר, וְלֹא שְׁלֹשָׁה, אֲבָל עוֹשִׂין אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם:

ו סְנֵהֲדָרֵי גְדוֹלָה הֵיחָה שֶׁל שְׂבָעִים וְאַחַד, וּקְטָנָה שֶׁל עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה. וּמְנִין לְגְדוֹלָה שֶׁהִיא שֶׁל שְׂבָעִים וְאַחַד, שְׁנַאָמֵר (בַּמְדַּבֵּר יֵא) אֲסָפָה לִי שְׂבָעִים אִישׁ מִזְקָנִי יִשְׂרָאֵל, וּמִנְשָׂה עַל גְּבִיָּהוּ, הִרִי שְׂבָעִים וְאַחַד. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, שְׂבָעִים. וּמְנִין לְקְטָנָה שֶׁהִיא שֶׁל עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה, שְׁנַאָמֵר (שֵׁם לֵה) וְשִׁפְטוֹ הַעֲדָה וְגו' וְהִצִּילוֹ הַעֲדָה, עֲדָה שׁוֹפְטָת וְעֲדָה מַצְלָת, הִרִי כֹּאן עֶשְׂרִים. וּמְנִין לְעֲדָה שֶׁהִיא עֲשָׂרָה, שְׁנַאָמֵר (שֵׁם יֵד) עַד מְתֵי לְעֲדָה הָרַעָה הַזֹּאת, יִצְאוּ יְהוֹשֻׁעַ וְכָלֵב. וּמְנִין לְהִבִּיא עוֹד שְׁלֹשָׁה, מִמִּשְׁמַע שְׁנַאָמֵר (שִׁמּוֹת כֵּג) לֹא תִהְיֶה אַחֲרֵי רַבִּים לְרַעָת, שׁוֹמֵעַ אֲנִי שְׂאֵהִיָּה עִמָּהֶם לְטוֹבָה, אִם כֹּן לְמָה נֶאֱמַר (שֵׁם) אַחֲרֵי רַבִּים לְהִטּוֹת, לֹא כְּהִטִּיתָ לְטוֹבָה הִטִּיתָ לְרַעָה. הִטִּיתָ לְטוֹבָה עַל פִּי אַחַד, הִטִּיתָ לְרַעָה עַל פִּי שְׁנַיִם, וְאֵין בֵּית דִּין שְׁקוּל, מוֹסִיפִין עֲלֵיהֶם עוֹד אַחַד, הִרִי כֹּאן עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה. וְכַמָּה יְהֵא בְּעִיר וְתֵהָא רְאוּיָה לְסְנֵהֲדָרִין, מְאָה וְעֶשְׂרִים. רַבִּי נַחֲמִיָּה אֹמֵר, מֵאֲתַיִם וּשְׁלֹשִׁים, כְּנֶגֶד שְׁרֵי עֲשָׂרוֹת:

אות ה

א הִיא קוֹרָא בְּתוֹרָה, וְהִגִּיעַ זְמַן הַמִּקְרָא, אִם כּוֹן לְבוֹ, יִצָּא. וְאִם לֹא, לֹא יִצָּא. בְּפָרְקִים שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הַכְּבוֹד וּמִשִּׁיב, וּבְאֲמָצַע שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הִירָאָה וּמִשִּׁיב, דְּבָרֵי רַבִּי מְאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, בְּאֲמָצַע שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הִירָאָה, וּמִשִּׁיב מִפְּנֵי הַכְּבוֹד, בְּפָרְקִים שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הַכְּבוֹד, וּמִשִּׁיב שְׁלוֹם לְכָל אָדָם:

ב אֵלוּ הֵן בֵּין הַפָּרְקִים, בֵּין בְּרַכָּה רֵאשׁוּנָה לְשִׁנְיָה, בֵּין שְׁנֵיָה לְשְׁמַע, וּבֵין שְׁמַע לְוִהָיָה אִם שְׁמַע, בֵּין וְוִהָיָה אִם שְׁמַע לְוִיָּאמֵר, בֵּין וְוִיָּאמֵר לְאֲמַת וְיִצְיָב. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, בֵּין וְוִיָּאמֵר לְאֲמַת וְיִצְיָב לֹא יִפְסִיק. אֶמְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קֶרְחָה, לְמַה קִּדְמָה שְׁמַע לְוִהָיָה אִם שְׁמַע, אֲלָא כְּדִי שֶׁיִּקְבַּל עָלָיו עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם תְּחַלָּה, וְאַחַר כֹּף יִקְבַּל עָלָיו עַל מַצּוֹת. וְוִהָיָה אִם שְׁמַע לְוִיָּאמֵר, שְׁוִהָיָה אִם שְׁמַע נוֹהַג בַּיּוֹם וּבְלִילָה, וְוִיָּאמֵר אֵינוּ נוֹהַג אֲלָא בַּיּוֹם:

ג הַקּוֹרָא אֶת שְׁמַע וְלֹא הַשְּׁמִיעַ לְאֲזוֹנוֹ, יִצָּא. רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר, לֹא יִצָּא. קָרָא וְלֹא דִקְדַק בְּאוֹתֵיּוֹתֶיהָ, רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר יִצָּא, רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר לֹא יִצָּא. הַקּוֹרָא לְמִפְרָע, לֹא יִצָּא. קָרָא וְטָעָה, יַחֲזֵר לְמָקוֹם שֶׁטָּעָה:

ד הָאֲמָנִין קוֹרִין בְּרֵאשׁ הָאֵילָן אוֹ בְּרֵאשׁ הַנְּדָבָה, מַה שְׂאֵינוּ רְשָׁאִין לְעֲשׂוֹת כּוֹ בְּתַפְלָה:

ה חָתַן פָּטוּר מִקְרִיאת שְׁמַע בְּלִילָה הָרִאשׁוֹן עַד מוֹצָאֵי שְׂבַת, אִם לֹא

במועד, אבל עומדין בשורה ומנחמין ופוטריין את הרבים:

ח אין מניחין את המטה ברחוב, שלא להרגיל את ההספד, ולא של נשים לעולם, מפני הכבוד. נשים במועד מענות, אבל לא מטפחות. רבי ישמעאל אומר, הסמוכות למטה, מטפחות:

ט בראשי חדשים, בחנכה ובכורים, מענות, ומטפחות בזה ובה, אבל לא מקוננות. נקבר המת, לא מענות ולא מטפחות. איזהו ענוי, שקלן עונות כאחת. קינה, שאחת מדברת וכלן עונות אחריה, שגאמר (ירמיה ט), ולמדנה בנתיכם נהי, ואשה רעויה קינה. אבל לעתיד לבא הוא אומר (ישעיה כה), בלע המות לנצח, ומחה ה' אלהים דמעה מעל כל פנים וגו':

אות ז

א זיתים מאימתי מקבלין טמאה. משיזיעו זעת המעטן, אבל לא זעת הקפה, כדברי בית שמאי. רבי שמעון אומר, שיעור זעה שלשה ימים. בית הלל אומרים, משייתחברו שלשה זה לזה. רבן גמליאל אומר, משתגמר מלאכתו. וחכמים אומרים כדבריו:

ב גמר מלמסק אבל עתיד לקח, גמר מלקח אבל עתיד ללוות, ארעו אבל, או משתה, או אינס, אפלו זבים וזבות מהלכים עליהן, טהורין. נפלו עליהן משקיו טמאין, אין טמא אלא מקום מגען, והמחל היוצא מהן טהור:

ג נגמרה מלאכתו, הרי אלו מכשרין. נפלו עליהן משקיו, טמאין. המחל היוצא מהן, רבי אליעזר מטהר, וחכמים מטמאין. אמר רבי שמעון, לא נחלקו על המחל היוצא מן הזיתים, שהוא טהור. ועל מה נחלקו. על היוצא מן הבור, שרבי אליעזר מטהר, וחכמים מטמאין:

ד הגומר את זיתיו ושיר קפה אחת, יתננה לעני הכהן, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, יוליף את המפתח מיד. רבי שמעון אומר, מעת לעת:

ה המניח זיתים בכותש שימתנו שיהו נוחין לכתש, הרי אלו מכשרים. שימתנו שימלחם, בית שמאי אומרים, מכשרים. ובית הלל אומרים, אינן מכשרים. הפוצע זיתים בידיים טמאות, טמאן:

ו המניח זיתיו בגג לגרגרם, אפלו הן רום אמה, אינן מכשרים. נתנו בבית שילקו ועתיד להעלותם לגג, נתנו בגג שילקו או שיפתחם, הרי אלו מכשרין. נתנו בבית עד שישמר את גגו או עד שיוליכם למקום אחר, אינן מכשרין:

ז רצה לטל מהן בד אחד או שני בדין, בית שמאי אומרים, קוצה בטמאה ומחפה בטרה. בית הלל אומרים, אף מחפה בטמאה. רבי יוסי אומר, חופר בקרדמות של מתכת ומולף לבית הבד בטמאה:

ח השרץ שנמצא ברחים, אין טמא אלא מקום מגעו. אם היה משקה מהלף, הכל טמא. נמצא על גבי העלים, ישאלו הבדדים לומר לא נגענו. אם היה נוגע באום, אפלו בשערה, טמא:

ט נמצא על גבי פרודים, והוא נוגע בכביצה, טמא. פרודים על גבי פרודים, אף על פי שהוא נוגע בכביצה, אין טמא אלא מקום מגעו. נמצא בין פתל לזיתים, טהור. נמצא בגג, המעטן טהור. נמצא במעטן, הגג טמא. נמצא שרוף על הזיתים, וכן מטלית מהוהא, טהורה, שכל הטמאות כשעת מציאתו:

אות ח

א חבית שנשברה, מצילין הימנה מזון שלש סעודות, ואומר לאחריים, באו והצילו לכם, ובלבד שלא יספג. אין סוחטין את הפרות להוציא מהן משקין, ואם יצאו מעצמן, אסורין. רבי יהודה אומר, אם לאכלין, היוצא מהן מתר, ואם למשקין, היוצא מהן אסור. חלות דבש שרסקו מערב שבת ויצאו מעצמן, אסורין. ורבי אליעזר מתיר:

ב כל שבא בחמין מערב שבת, שורין אותו בחמין בשבת, וכל שלא בא בחמין מערב שבת, מדיחין אותו בחמין בשבת, חוץ מן המלח הישן, ודגים מלוחים קטנים וקוליס האספגין, שהדחתן זו היא גמר מלאכתן:

ג שובר אדם את החבית לאכל הימנה גרוגרות, ובלבד שלא יתפון לעשות פלי. ואין נוקבים מגופה של חבית, דברי רבי יהודה. וחכמים מתירין. ולא יקבנה מצדה. ואם הייתה נקובה, לא יתן עליה שיעור, מפני שהוא ממרח. אמר רבי יהודה, מעשה בא לפני רבן יוחנן בן זכאי בערב, ואמר, חוששני לו מחטאת:

ד נותנין תבשיל לתוף הבור בשביל שיהא שמור, ואת המים היפים ברעים בשביל שיצננו, ואת הצונן בחמה בשביל שיחמו. מי שנשרו כליו בדרך במים, מהלף בהן ואינו חושש. הגיע לחצר החיצונה, שוטחן בחמה, אבל לא כנגד העם:

ה הרוחץ במי מערה ובמי טבריא ונסתפג, אפלו בעשר אלונטאות, לא יביאם ביזו. אבל עשרה בני אדם מסתפגין באלונטית אחת פניהם ידיהם ורגליהם, ומביאין אותה ביזו:

ו סכין וממשמשין בבגדי מעים, אבל לא מתעמלין ולא מתגרדין. אין יורדין לקודימה, ואין עושין אפקטוזין, ואין מעצבין את הקטן, ואין מחזירין את השבר. מי שנפרקה ידו ורגלו, לא יטרפם בצונן, אבל רוחץ הוא כדרכו, ואם נתרפא נתרפא:

אות ט

א טרף בקלפי והעלה שני גורלות. אחד כתוב עליו לשם ואחד כתוב עליו לעזאזל. הסגן בימינו ראש בית אב משמאלו. אם של שם עלה בימינו, הסגן אומר לו, אישי כהן גדול, הגבה ימינה. ואם של שם עלה בטמאלו, ראש בית אב אומר לו, אישי כהן גדול, הגבה שמאלך. נתנו על שני השעירים ואומר, ליי חטאת. רבי ישמעאל אומר, לא היה צריך לומר חטאת, אלא ליי. והו עונין אחרי, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

ב משחרב בית המקדש, התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהא לולב נטל במדינה שבעה זכר למקדש, ושיהא יום הגוף כולו אסור:

ד בראשונה היו מקבלין עדות החדש כל היום. פעם אחת נשתהו העדים מלבא, ונתקלקלו הלזים בשיר. התקינו שלא יהו מקבלין אלא עד המנחה. ואם באו עדים מן המנחה ולמעלה, נוהגין אותו היום קדש ולמחר קדש. משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי, שיהו מקבלין עדות החדש כל היום. אמר רבי יהושע בן קרחה, ועוד זאת התקין רבן יוחנן בן זכאי, שאפלו ראש בית דין בכל מקום, שלא יהו העדים הולכין אלא למקום הנעד:

ה סדר ברכות, אומר אבות וגבורות וקדשת השם, וכולל מלכויות עמהן, ואינו תוקע. קדשת היום, ותוקע. זכרונות, ותוקע. שופרות, ותוקע. ואומר עבודה והודאה וברכת כהנים, דברי רבי יוחנן בן גורי. אמר לו רבי עקיבא, אם אינו תוקע למלכויות, למה הוא מזכיר. אלא אומר אבות וגבורות וקדשת השם, וכולל מלכויות עם קדשת היום, ותוקע. זכרונות, ותוקע. שופרות, ותוקע. ואומר עבודה והודאה וברכת כהנים:

ו אין פותחין מעשרה מלכויות, מעשרה זכרונות, מעשרה שופרות. רבי יוחנן בן גורי אומר, אם אמר שלש שלש מכלן, יצא. אין מזכירין זכרון מלכות ושופר של פרענות. מתחיל בתורה ומשלים בנביא. רבי יוסי אומר, אם השלים בתורה, יצא:

ז העובר לפני התבה ביום טוב של ראש השנה, השני מתקיע. ובשעת ההלל, ראשון מקרא את ההלל:

ח שופר של ראש השנה, אין מעבירין עליו את התחום, ואין מפקחין עליו את הגל, לא עולין באילן, ולא רוכבין על גבי בהמה, ולא שטין על פני המים, ואין חותכין אותו בין בדבר שהוא משום שבות, ובין בדבר שהוא משום לא תעשה. אבל אם רצה לתן לתוכו מים או יין, יתן. אין מעכבין את התינוקות מלתקוע, אבל מתעסקין עמהן עד שילמדו. והמתעסק, לא יצא, והשומע מן המתעסק, לא יצא:

ט סדר תקיעות, שלש, של שלש שלש. שעור תקיעה כשלש תרועות. שעור תרועה כשלש יבבות. תקע בראשונה, ומשך בשנייה כשתים, אין ביגדו אלא אחת. מי שברך ואחר כך נתמנה לו שופר, תוקע ומריע ותוקע שלש פעמים. כשם ששלח צבור חזב, כך כל יחיד ויחיד חזב. רבן גמליאל אומר, שלח צבור מוציא את הרבים כדי חובתן:

ב קשר לשון של זהורית בראש שער המשתלח והעמידו כנגד בית שלוחו, ולנשחט כנגד בית שחיטתו. בא לו אצל פרו שניה, וסומך שתי ידיו עליו ומתודה. וכך היה אומר, אגא השם, עויתי פשעתי חטאתי לפניה אני וביתי ובני אהרן עם קדושי. אגא השם, כפר נא לעונות ולפשעים ולחטאים, שעויתי ופשעתי ושחטאתי לפניה אני וביתי ובני אהרן עם קדושי, כפתוב בתורת משה עבדך (ויקרא טז), כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יי' תטהרו. והו עוניו אחריו, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

ג שחטו וקבל במזרק את דמו, ונתנו למי שהוא ממרס בו על הרבד הרביעי שבהיכל, כדי שלא יקרוש. נטל מחתה ועלה לראש המזבח, ופנה גחלים אילף ואילף, וחותרה מן המעפלות הפנימיות, ויבד והניחה על הרבד הרביעי שבגזרה:

ד בכל יום היה חותה בשל כסף ומערה בתוף של זהב, והיום חותה בשל זהב ובה היה מכניס. בכל יום חותה בשל ארבעת קבין ומערה בתוף של שלשת קבין, והיום חותה בשל שלשת קבין, ובה היה מכניס. רבי יוסי אומר, בכל יום חותה בשל סאה ומערה בתוף של שלשת קבין, והיום חותה בשל שלשת קבין, ובה היה מכניס. בכל יום היתה כבדה, והיום קלה. בכל יום היתה ידה קצרה, והיום ארבה. בכל יום היה זהבה ירוק, והיום אדם, דברי רבי מנחם. בכל יום מקריב פרס בשחרית ופרס בין הערבים, והיום מוסיף מלא חפניו. בכל יום היתה דקה, והיום דקה מן הדקה:

ה בכל יום כהנים עולים במזרחו של כבש ויורדין במערבו, והיום כהן גדול עולה באמצע ויורד באמצע. רבי יהודה אומר, לעולם כהן גדול עולה באמצע ויורד באמצע. בכל יום כהן גדול מקדש ידיו ורגליו מן הכיור, והיום מן הקיתון של זהב. רבי יהודה אומר, לעולם כהן גדול מקדש ידיו ורגליו מן הקיתון של זהב:

ו בכל יום היו שם ארבע מערכות, והיום חמש, דברי רבי מאיר. רבי יוסי אומר, בכל יום שלש, והיום ארבע. רבי יהודה אומר, בכל יום שתים, והיום שלש:

אות י

א יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת, במקדש היו תוקעים, אבל לא במדינה. משחרב בית המקדש, התקין רבן יוחנן בן זכאי, שיהו תוקעין בכל מקום שיש בו בית דין. אמר רבי אלעזר, לא התקין רבן יוחנן בן זכאי אלא ביבנה בלבד. אמרו לו, אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו בית דין:

ב ועוד זאת היתה ירושלים יתרה על יבנה, שכל עיר שהיא רואה ושומעת וקרובה ויכולה לבא, תוקעין. ובבנה לא היו תוקעין אלא בבית דין בלבד:

ג בראשונה היה הלולב נטל במקדש שבעה, ובמדינה יום אחד.

אות כ

א כיצד מברכין על הפרות. על פרות האילן אומר, בורא פרי העץ, חוץ מן היין, שעל היין אומר בורא פרי הגפן. ועל פרות הארץ אומר בורא פרי האדמה, חוץ מן הפת, שעל הפת הוא אומר המוציא לחם מן הארץ. ועל הירקות אומר בורא פרי האדמה. רבי יהודה אומר, בורא מיני דשאים:

ב ברוך על פרות האילן בורא פרי האדמה, יצא. ועל פרות הארץ בורא פרי העץ, לא יצא. על כלם אם אמר שהכל נהיה, יצא:

ג על דבר שאין גדולו מן הארץ אומר שהכל. על החמץ ועל הנובלות ועל הגובאי אומר שהכל. על החלב ועל הגבינה ועל הביצים אומר שהכל. רבי יהודה אומר, כל שהוא מין קללה אין מברכין עליו:

ד היו לפניו מינים הרבה, רבי יהודה אומר, אם יש ביניהם ממין שבעה, מברך עליו. וחכמים אומרים, מברך על איזה מהם שירצה:

ה ברוך על היין שלפני המזון, פטר את היין שלאחר המזון. ברוך על הפרפרת שלפני המזון, פטר את הפרפרת שלאחר המזון. ברוך על הפת, פטר את הפרפרת. על הפרפרת, לא פטר את הפת. בית שמאי אומרים, אף לא מעשה קדרה:

ו היו יושבין לאכל, כל אחד ואחד מברך לעצמו. הסבו, אחד מברך לכולן. בא להם יין בתוף המזון, כל אחד ואחד מברך לעצמו. לאחר המזון, אחד מברך לכלם. והוא אומר על המגמר, אף על פי שאין מביאין את המגמר אלא לאחר הסעדה:

ז הביאו לפניו מליח בתחלה ופת עמו, מברך על המליח ופוטר את הפת, שהפת טפלה לו. זה הכלל, כל שהוא עקר ועמו טפלה, מברך על העקר ופוטר את הטפלה:

ח אכל תאנים ענבים ורמונים, מברך אחריהן שלש ברכות, דברי רבן גמליאל. וחכמים אומרים, ברכה אחת מעין שלש. רבי עקיבא אומר, אפלו אכל שלק והוא מזוננו, מברך אחריו שלש ברכות. השותה מים לצמא, אומר שהכל נהיה בדברו. רבי טרפון אומר, בורא נפשות רבות:

אות ל

א לולב וערבה, ששה ושבעה. ההלל והשמחה, שמנה. סכה ונסוף המים, שבעה. והחליל, חמשה וששה:

ב לולב שבעה כיצד, יום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת, לולב שבעה, ושאר כל הימים, ששה:

ג ערבה שבעה כיצד, יום שביעי של ערבה שחל להיות בשבת, ערבה שבעה, ושאר כל הימים ששה:

ד מצות לולב כיצד. יום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת, מוליכין את לולביהו להר הבית, והחזנין מקבלין מהו וסודרין אותו על גב האצטבא, והזקנים מניחין את שלהו בלשכה. ומלמדים אותם לומר, כל מי שמגיע לולבי בידו, הרי הוא לו במתנה. למחר משפמיין ובאין, והחזנין זורקין אותם לפניהם. והו מחטפין ומכין איש את חברו. וכשראו בית דין שבאו לידי סכנה, התקינו שיהא כל אחד ואחד נוטל בביתו:

ה מצות ערבה כיצד, מקום היה למטה מירושלים, ונקרא מוצא. יורדין לשם ומלקטין משם מרביות של ערבה, ובאין וזוקפין אותו בצדי המזבח, וראשיהו כפופין על גבי המזבח. תקעו והריעו ותקעו. בכל יום מקיפין את המזבח פעם אחת, ואומרים, אגא ה' הושיעה נא, אגא ה' הצליחה נא. רבי יהודה אומר, אני והו הושיעה נא. ואותו היום מקיפין את המזבח שבע פעמים. בשעת פטירתו, מה הו אומרים, לפי לה מזבח, לפי לה מזבח. רבי אליעזר אומר, ליה ולך, מזבח. ליה ולך, מזבח:

ו כמעשהו בחל כף מעשהו בשבת, אלא שהיו מלקטין אותו מערב שבת ומניחים אותו בגיגיות של זרב, כדי שלא יכמשו. רבי יוחנן בן ברוקה אומר, חריות של דקל היו מביאין, וחובטין אותו בצדקע בצדי המזבח, ואותו היום נקרא יום חבוט חריות:

ז מיד התינוקות שומטין את לולביהו ואוכלין אתרוגיהו:

ח ההלל והשמחה שמנה כיצד. מלמד שחייב אדם בהלל ובשמחה ובכבוד יום טוב האחרון של חג, כשאר כל ימות החג. סכה שבעה כיצד. גמר מלאכל, לא יתיר סכתו, אבל מוריד את הכלים מן המנחה ולמעלה, מפני כבוד יום טוב האחרון של חג:

ט נסוף המים כיצד. צלוחית של זרב מחזקת שלשת לגים היה ממלא מן השלוח. הגיעו לשער המים, תקעו והריעו ותקעו. עלה בכבש ופנה לשמאלו, שני ספלים של כסף היו שם. רבי יהודה אומר, של סיד היו, אלא שהיו משחרין פניהם מפני היין. ומנשבין כמין שני חטמין דקין, אחד מעבה ואחד דק, כדי שיהו שניהם כליו בבת אחת. מערבי של מים, מזרחי של יין. ערה של מים לתוף של יין, ושל יין לתוף של מים, יצא. רבי יהודה אומר, בלג היה מנסף כל שמנה. ולמנסף אומרים לו, הגבה ידה, שפעם אחת נסוף אחד על גבי רגליו, ורגמוהו כל העם באתרוגיהו:

י כמעשהו בחל כף מעשהו בשבת, אלא שהיה ממלא מערב שבת חבית של זרב שאינה מקדשת, מן השלוח, ומניחה בלשכה. נשפכה או נתגלתה, היה ממלא מן הכיור, שהיין והמים המגליו, פסולים לגבי המזבח:

אות מ

החביות, מגביה ומטה על צדה והיא נופלת. מעות שעל הכר, נוער אַת הכר והן נופלות. היתה עליו לשלש, מקנחה בסמרטוט. היתה של עור, נותניו עליה מים עד שתתקלה:

ג בית שמאי אומרים, מגביהו מן השלחן עצמות וקלפיו. ובית הלל אומרים, נוטל את הטבלה כלה ומנערה. מעבירין מלפני השלחן פרוזין פחות מצינת ושער של אפוניו ושער של עדשים, מפני שהוא מאכל בהמה. ספוג, אם יש לו עור בית אחיזה, מקנחין בו, ואם לאו, אין מקנחין בו. וחכמים אומרים בין כף ובין כף, נוטל בשבת, ואינו מקבל טמאה:

אות ס

א סכה שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה, פסולה. רבי יהודה מכשיר. ושאונה גבוהה עשרה טפחים, ושאין לה שלשה דפנות, ושחמתה מרבה מצלתה, פסולה. סכה ישנה, בית שמאי פוסלין, ובית הלל מכשירין. ואיזו היא סכה ישנה, כל שעשאה קדם לחג שלשים יום. אבל אם עשאה לשם חג, אפלו מתחלת השנה, כשירה: ב העושה סכתו תחת האילן, כאלו עשאה בתוך הבית. סכה על גבי סכה, העליונה כשירה, והתחתונה פסולה. רבי יהודה אומר, אם אין דיורין בעליונה, התחתונה כשירה:

ג פירס עליה סדיו מפני החמה, או תחתיה מפני הנשר, או שפירס על גבי הקינוף, פסולה. אבל פירס הוא על גבי נקליטי המטה:

ד הדלה עליה את הגפן ואת הדלעת ואת הקסום וסכך על גבה, פסולה. ואם היה סכך הרבה מהו, או שקצצו, כשירה. זה הפלל, כל שהוא מקבל טמאה ואין גדולו מן הארץ, אין מסככין בו. וכל דבר שאינו מקבל טמאה וגדולו מן הארץ, מסככין בו:

ה חבילי קש וחבילי עצים וחבילי זרדיו, אין מסככין בהן. וכלן שהתירן, כשרות. וכלן כשרות לדפנות:

ו מסככין בנסרים, דברי רבי יהודה. ורבי מאיר אוסר. נתן עליה נטר שהוא רחב ארבעה טפחים, כשירה, ובלבד שלא יישן תחתיו:

ז תקרה שאין עליה מעזיבה, רבי יהודה אומר, בית שמאי אומרים, מפקפק ונוטל אחת מבינתים, ובית הלל אומרים, מפקפק או נוטל אחת מבינתים. רבי מאיר אומר, נוטל אחת מבינתים, ואין מפקפק:

ח המקרה סכתו בשפודין או בארכות המטה, אם יש רוח ביניהן כמותן, כשירה. החוטט בגדיש לעשות בו סכה, אינה סכה:

ט המשלשל דפנות מלמעלה למטה, אם גבוה מן הארץ שלשה טפחים, פסולה. מלמטה למעלה, אם גבוה מן הארץ עשרה טפחים, כשירה. רבי יוסי אומר, כשם שמלמטה למעלה עשרה טפחים, כף מלמעלה למטה עשרה טפחים. הרחיק את הסכך מן הדפנות

א מאימתי קורין את שמע בערבית. משעה שהכהנים נכנסים לאכל בתרומתן, עד סוף האשמורה הראשונה, דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים, עד חצות. רבן גמליאל אומר, עד שיעלה עמוד השחר.

מעשה שבאו בניו מבית המשתה, אמרו לו, לא קרינו את שמע. אמו להם, אם לא עלה עמוד השחר, חיבין אתם לקרות. ולא זו בלבד, אלא כל מה שאמרו חכמים עד חצות, מצותן עד שיעלה עמוד השחר. הקטר חלבים ואגרים, מצותן עד שיעלה עמוד השחר. וכל הנאכלים ליום אחד, מצותן עד שיעלה עמוד השחר. אם כן, למה אמרו חכמים עד חצות, כדי להרחיק את האדם מן העברה:

ב מאימתי קורין את שמע בשחרית. משיכיר בין תכלת ללבן. רבי אליעזר אומר, בין תכלת לכרתי. וגומרה עד הנץ החמה. רבי יהושע אומר, עד שלש שעות, שכן דרוך בני מלכים לעמד בשלש שעות. הקורא מכאן ואילך לא הפסיד, כאדם הקורא בתורה:

ג בית שמאי אומרים, בערב כל אדם יטו ויקראו, ובבקר יעמדו, שנגאמר (דברים ו) ובשכבך ובקומך. ובית הלל אומרים, כל אדם קורא כדרכו, שנגאמר (שם) ובגלכתך בדרוך. אם כן, למה נאמר ובשכבך ובקומך, בשעה שבני אדם שוכבים, ובשעה שבני אדם עומדים. אמר רבי טרפון, אני הייתי בא בדרוך, והייתי לקרות, כדברי בית שמאי, וסכנתי בעצמי מפני הלסטים. אמרו לו, כדי היית לחוב בעצמך, שעברת על דברי בית הלל:

ד בשחר מברך שתים לפניה ואחת לאחריה, ובערב שתים לפניה ושתיים לאחריה. אחת ארפה ואחת קצרה. מקום שאמרו להאריה, אינו רשאי לקצר. לקצר, אינו רשאי להאריך. לחתם, אינו רשאי שלא לחתם. ושלא לחתם, אינו רשאי לחתם:

ה מזכירין יציאת מצרים בלילות. אמר רבי אלעזר בן עזריה, הרי אני כבן שבעים שנה, ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות, עד שדרשה בן זומא, שנגאמר (דברים טז) למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך. ימי חייך, הימים. כל ימי חייך, הלילות. וחכמים אומרים, ימי חייך, העולם הזה. כל ימי חייך, להביא לימות המשיח:

אות נ

א נוטל אדם את בנו והאבן בידו, וכלפלה והאבן בתוכה. ומטלטליו תרומה טמאה עם הטהורה ועם החליו. רבי יהודה אומר, אף מעליו את המדמץ באחד ומאה:

ב האבן שעל פי החבית, מטה על צדה והיא נופלת. היתה בין

שְׁלֹשָׁה טַפְחִים, פְּסוּלָה:

לְפָנָיו, הַלְלוּהָ:

י בית שֶׁנִּפְתַּח וְסָכַף עַל גְּבִיּוֹ, אִם יֵשׁ מִן הַכֶּתֶל לְסִכּוּף אַרְבַּע אַמוֹת, פְּסוּלָה. וְכֹן חִצֵּר שֶׁהִיא מְקַפֶּת אַכְסוּדָה. סָכָה גְדוֹלָה, שֶׁהִקְפִּיחָהּ בְּדָבָר שֶׁאֵין מְסַכְכִים בוֹ, אִם יֵשׁ תַּחְתּוֹ אַרְבַּע אַמוֹת, פְּסוּלָה:

יא הַעוֹשֶׂה סִכְתּוֹ כְּמִין צְרִיף, אוֹ שֶׁסָּמְכָה לְכַתֵּל, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹסֵל, מִפְּנֵי שֶׁאֵין לָהּ גֵּג, וְחֻכְמִים מְכַשְׁרִין. מִחֻצְלַת קִנְיִם גְּדוֹלָה, עֲשָׂאָה לְשִׁכְיָהּ, מְקַבְּלַת טַמְאָה וְאֵין מְסַכְכִין בָּהּ. לְסִכּוּף, מְסַכְכִין בָּהּ וְאֵינָה מְקַבְּלַת טַמְאָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, אַחַת קִטְנָה וְאַחַת גְּדוֹלָה, עֲשָׂאָה לְשִׁכְיָהּ, מְקַבְּלַת טַמְאָה וְאֵין מְסַכְכִין בָּהּ. לְסִכּוּף, מְסַכְכִין בָּהּ וְאֵינָה מְקַבְּלַת טַמְאָה:

אות ע

א עַרְבֵי פְּסָחִים סְמוּךְ לַמְנַחֶה, לֹא יֹאכֵל אָדָם עַד שֶׁתַּחֲשׂוּף. וְאִפְלוּ עֲנִי שֶׁבִּישְׂרָאֵל לֹא יֹאכֵל עַד שֶׁיָּסֵב. וְלֹא יִפְתַּחוּ לוֹ מֵאַרְבַּע כּוֹסוֹת שֶׁל יַיִן, וְאִפְלוּ מִן הַתְּמַחוּי:

ב מְזֻגוּ לוֹ כּוֹס רֵאשׁוֹן, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, מְבָרֵךְ עַל הַיּוֹם, וְאַחֵר כֶּף מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן. וְבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים, מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן, וְאַחֵר כֶּף מְבָרֵךְ עַל הַיּוֹם:

ג הִבִּיאוּ לְפָנָיו, מְטַבֵּל בַּחֲזָרָת, עַד שֶׁמִּגִּיעַ לְפַרְפְּרַת הַפֶּת. הִבִּיאוּ לְפָנָיו מִצָּה וְחֲזָרָת וְחֲרֹסֶת וְשִׁנֵּי תַבְשִׁילִין, אִף עַל פִּי שֶׁאֵין חֲרֹסֶת מִצָּה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי צְדוּק אוֹמֵר, מִצָּה. וּבִמְקַדָּשׁ הָיוּ מְבִיאִים לְפָנָיו גּוֹפּוֹ שֶׁל פֶּסַח:

ד מְזֻגוּ לוֹ כּוֹס שְׁנִי, וְכֹאן הֵבִן שׁוֹאֵל אֲבִיו, וְאִם אֵין דַּעַת בְּבֹן, אֲבִיו מְלַמְדוֹ, מַה וְשִׁתְּנָה הַלְלִיָּהּ הַזֶּה מִכָּל הַלְלִיּוֹת, שֶׁבְּכָל הַלְלִיּוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חֵמֶץ וּמִצָּה, הַלְלִיָּהּ הַזֶּה כְּלוֹ מִצָּה. שֶׁבְּכָל הַלְלִיּוֹת אָנוּ אוֹכְלִין שְׂאֵר יְרֻקוֹת, הַלְלִיָּהּ הַזֶּה מְרוּר. שֶׁבְּכָל הַלְלִיּוֹת אָנוּ אוֹכְלִין בְּשׂוֹר צְלִי, שְׁלוּק, וּמִבְשָׁל, הַלְלִיָּהּ הַזֶּה כְּלוֹ צְלִי. שֶׁבְּכָל הַלְלִיּוֹת אָנוּ מְטַבְּלִין פַּעַם אַחַת, הַלְלִיָּהּ הַזֶּה שְׁתֵּי פַעְמִים. וּלְפִי דַעַתוֹ שֶׁל בֶּן, אֲבִיו מְלַמְדוֹ. מִתַּחִיל בְּגִנּוּת וּמִסֵּים בְּשִׁבְחָה, וְדוֹרֵשׁ מֵאַרְמֵי אוֹבָד אֲבִי, עַד שֶׁיִּגְמַר כֹּל הַפְּרָשָׁה כְּלָה:

ה רַבֵּן גְּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר, כָּל שֶׁלֹּא אָמַר שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אֵלוֹ בְּפֶסַח, לֹא יִצָּא יְדֵי חוּבָתוֹ, וְאֵלוֹ הֵן, פֶּסַח, מִצָּה, וּמְרוּר. פֶּסַח, עַל שׁוּם שֶׁפֶּסַח הִמְקוּם עַל בִּתְּי אַבּוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם. מִצָּה, עַל שׁוּם שֶׁנִּגְאָלוּ אַבּוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם. מְרוּר, עַל שׁוּם שֶׁמְרָרוּ הַמִּצְרַיִם אֶת חַיֵּי אַבּוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם. בְּכָל דּוֹר וְדוֹר חֵיב אָדָם לְרַאוֹת אֶת עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ הוּא יִצָּא מִמִּצְרַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת יג) וְהִגַּדְתָּ לְבְנֶךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר, בְּעִבּוֹר זֶה עָשָׂה ה' לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם. לְפִיכֵן אֲנַחְנוּ חֵיבִין לְהוֹדוֹת, לְהַלֵּל, לְשַׁבַּח, לְפָאֵר, לְרוֹמֵם, לְהַדָּר, לְבָרֵךְ, לְעַלֵּה, וּלְקַלֵּס, לְמִי שֶׁעָשָׂה לְאַבּוֹתֵינוּ וְלָנוּ אֶת כָּל הַנְּסִים הָאֵלּוּ, הוֹצִיאֵנוּ מֵעַבְדוֹת לְחֲרוֹת, מִיָּגוֹן לְשִׁמְחָה, וּמֵאֲבָל לְיוֹם טוֹב, וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹר גְּדוֹל, וּמִשְׁעַבְדוֹ לְגֵאֲלָה. וְנֹאמַר

ו עד היכן הוא אומר, בית שמאי אומרים, עד אם הבנים שמחה. ובית הלל אומרים, עד חלמיש למעינו מים. וחזתם בגאולה. רבי טרפון אומר, אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים, ולא היה חזתם. רבי עקיבא אומר, כן ה' אלהינו ואלהי אבותינו יגיענו למועדים ולרגלים אחרים הבאים לקראתנו לשלום, שמחים בבנין עירך וששים בעבודתך, ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים כו', עד ברוך אתה ה' גאל ישראל:

ז מזגו לו כוס שלישי, מברך על מזוגו. רביעי, גומר עליו את ההלל, ואומר עליו ברכת השיר. בין הכוסות הללו, אם רוצה לשתות, ישנה. בין שלישי לרביעי, לא ישנה:

ח ואין מפטירין אחר הפסח אפיקומן. ישנו מקצתו, יאכלו. כן, לא יאכלו. רבי יוסי אומר, נתנמנמו, יאכלו. נרדמו, לא יאכלו:

ט הפסח אחר חצות, מטמא את הידים. הפגול והנוטר, מטמאין את הידים. ברוך ברכת הפסח פטר את של זבח. ברוך את של זבח, לא פטר את של פסח, דברי רבי ישמעאל. רבי עקיבא אומר, לא זו פוטרת זו, ולא זו פוטרת זו:

אות פ

א פרות חוצה לארץ שנכנסו לארץ, חייבים בחלה. יצאו מכאן לשם, רבי אליעזר מחייב, ורבי עקיבא פוטר:

ב עפר חוצה לארץ שבא בספינה לארץ, חייבת במעשרות ובשביעית. אמר רבי יהודה, אימתי, בזמן שהספינה גוששת. עסה שנלושה במי פרות, חייבת בחלה, ונאכלת בידיים מסואבות:

ג האשה יושבת וקוצה חלתה ערמה, מפני שהיא יכולה לכסות עצמה, אבל לא האיש. מי שאינו יכול לעשות עסתו בטהרה, יעשנה קבין, ואל יעשנה בטמאה. ורבי עקיבא אומר, יעשנה בטמאה ואל יעשנה קבים, שכשם שהוא קורא לטהורה, כך הוא קורא לטמאה, לזו קורא חלה בשם ולזו קורא חלה בשם, אבל קבים אין להם חלק בשם:

ד העושה עסתו קבים ונגעו זה בזה, פטורים מן החלה עד שישוכו. רבי אליעזר אומר, אף הרודה ונותן לסל, הסל מצרפן לחלה:

ה המפריש חלתו קמח, אינה חלה, ונגזל בידי כהן. העסה עצמה, חייבת בחלה. והקמת, אם יש בו כשעור, חייבת בחלה, ואסורה לזרים, דברי רבי יהושע. אמרו לו, מעשה וקפשה זקן זר. אמר להם, אף הוא קלקל לעצמו ותקו לאחרים:

ו חמשת רבעים קמח, חייבים בחלה. הם ושארן וסבן ומרסנו חמשת רבעים, חייבין. נטל מרסנו מתוכו וחרו לתוכו, הרי אלו פטורין:

ז שעור החלה, אחד מעשרים וארבעה. העושה עסה לעצמו,

Jewish Sacred Society CHEVRA KADISHA OF CHICAGO

24-hour telephone service (773) 743-0074 chevradishachicago.org · info@ChevraKadishaChicago.org Jewish Sacred Society, P.O. Box 597585, Chicago, IL 60659

ט אפר כשר שנתנו על גבי המים שאינו ראוי לקדש, מטמאין את הטהור לתרומה, בידי ובגופו. את הטהור לחטאת, לא בידי ולא בגופו:

אות ק

א קונם יין שאני טועם היום, אינו אסור אלא עד שתחשוף. שבת זו, אסור בכל השבת, ושבת שעברה. חדש זה, אסור בכל החדש, וראש חדש להבא. שנה זו, אסור בכל השנה, וראש השנה לעתיד לבא. שבוע זה, אסור בכל השבוע, ושביעית שעברה. ואם אמר יום אחד, שבת אחת, חדש אחד, שנה אחת, שבוע אחד, אסור מיום ליום:

ב עד הפסח, אסור עד שיגיע. עד שיהא, אסור עד שיצא. עד לפני הפסח, רבי מאיר אומר, אסור עד שיגיע. רבי יוסי אומר, אסור עד שיצא:

ג עד הקציר, עד הבציר, עד המסיק, אינו אסור אלא עד שיגיע. זה הכלל, כל שזמנו קבוע ואמר עד שיגיע, אסור עד שיגיע. אומר עד שיהא, אסור עד שיצא. וכל שאין זמנו קבוע, בין אמר עד שיהא, בין אמר עד שיגיע, אינו אסור אלא עד שיגיע:

ד עד הקיץ, עד שיהא הקיץ, עד שיתחילו העם להכניס בפלילות. עד שיעבר הקיץ, עד שיקפלו המקצועות. עד הקציר, עד שיתחיל העם לקצר, קציר חטין אבל לא קציר שערים. הכל לפי מקום נדרו, אם היה בהר, בהר, ואם היה בבקעה, בבקעה:

ה עד הגשמים, עד שיהיו הגשמים, עד שתדר רביעה שניה. רבן שמעון בן גמליאל אומר, עד שיגיע זמנה של רביעה. עד שיפסקו גשמים, עד שיצא ניסן כלו, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, עד שיעבר הפסח. קונם יין שאני טועם השנה, נתעברה השנה, אסור בה ובעבורה. עד ראש אדר, עד ראש אדר הראשון. עד סוף אדר, עד סוף אדר הראשון. רבי יהודה אומר, קונם יין שאני טועם עד שיהא הפסח, אינו אסור אלא עד ליל הפסח, שלא נתפנו זה אלא עד שעה שדרג בני אדם לשמות יין:

ו אומר קונם בשר שאני טועם עד שיהא הצום, אינו אסור אלא עד לילי צום, שלא נתפנו זה אלא עד שעה שדרג בני אדם לאכל בשר. רבי יוסי בנו אומר, קונם שום שאני טועם עד שתהא שבת, אינו אסור אלא עד לילי שבת, שלא נתפנו זה אלא עד שעה שדרג בני אדם לאכל שום:

ז האומר לחברו קונם שאני נהנה לך אם אין אתה בא ונוטל לבניך כור אחד של חטין ושתי חביות של יין, הרי זה יכול להפר את נדרו שלא על פי חכם, ויאמר לו, כלום אמרת אלא מפני כבודי, זהו כבודי. וכן האומר לחברו קונם שאתה נהנה לי אם אין אתה בא ונותן לבני כור אחד של חטין ושתי חביות של יין, רבי מאיר אומר, אסור עד שיתן. וחכמים אומרים, אף זה יכול להפר את נדרו שלא על פי חכם,

והעושה למשתה בנו, אחד מעשרים וארבעה. נחתום שהוא עושה למכר בשוק, וכן האשה שהיא עושה למכר בשוק, אחד מארבעים ושמונה. נטמאת עסתה שוגגת או אנוסה, אחד מארבעים ושמונה. נטמאת מזיזה, אחד מעשרים וארבעה, כדי שלא יהא חוטא נשכר:

ח רבי אליעזר אומר, נטלת מן הטהור על הטמא. כיצד, עסה טהורה ועסה טמאה, נוטל כדי חלה מעסה שלא הורם חלתה, ונותן פחות מכביצה באמצע, כדי שיטל מן המקף. וחכמים אוסרין:

אות צ

א צלוחית שנפל לתוכה מים כל שהו, רבי אליעזר אומר, יזה שתי הזיות. וחכמים פוסלין. ירד לתוכה טל, רבי אליעזר אומר, גניחנה בחמה והטל עולה. וחכמים פוסלין. נפל לתוכה משקין ומי פרות, יערה וצריך לנגב. דיו, קומוס, וקנקנתום, וכל דבר שהוא רושם, יערה ואינו צריך לנגב:

ב נפל לתוכה שקצים ורמשים ונתבקעו, או שנשתנו מראיהם, פסולין. חפושית, בין כף ובין כף פוסלת, מפני שהיא כשפופרת. רבי שמעון ורבי אליעזר בן יעקב אומרים, הדיירה והפנה שבתבואה כשרים, מפני שאין בהם לחה:

ג שתת מהן בהמה או חיה, פסולין. כל העופות פוסלין, חוץ מן היונה, מפני שהיא מוצצת. כל השרצים אינם פוסלין, חוץ מן החלדה, מפני שהיא מלקת. רבן גמליאל אומר, אף הנחש, מפני שהיא מקיאה. רבי אליעזר אומר, אף העכבר:

ד החושב על מי חטאת לשמות, רבי אליעזר אומר, פסול. רבי יהושע אומר, כשיטה. אומר רבי יוסי, במה דברים אמורים. במים שאינם מקדשים. אבל במים המקדשין, רבי אליעזר אומר, כשיטה. רבי יהושע אומר, כשישטה. ואם גרגר, כשר:

ה מי חטאת שנופלו, לא יגבלם בטיט, שלא יעשם תקלה לאחרים. רבי יהודה אומר, בטלו. פרה ששתת מי חטאת, בשרה טמא מעת לעת. רבי יהודה אומר, בטלו במעיה:

ו מי חטאת ואפר חטאת, לא יעבירם בנהר ובספינה, ולא ישיטם על פני המים, ולא יעמוד בצד זה ויזרקם לצד זה. אבל עובר הוא במים עד צוארו. עובר הוא הטהור לחטאת ובידי כלי ריקם הטהור לחטאת, ובמים שאינם מקדשין:

ז אפר כשר שנתערב באפר מקלה, הולכין אחר הרב לטמא, ואין מקדשין בו. רבי אליעזר אומר, מקדשין בכלן:

ח מי חטאת שנופלו, מטמאין את הטהור לתרומה, בידי ובגופו. ואת הטהור לחטאת, לא בידי ולא בגופו. נטמאו, מטמאים את הטהור לתרומה בידי ובגופו. ואת הטהור לחטאת, בידי, אבל לא בגופו:

מחשיב הוא לשמר, ומביא פרות בידו. כָּלֵל אָמַר אָבָא שְׂאוּל, כָּל שְׂאֵנִי זָכָאֵי בְּאִמְרֵתוֹ, רַשָּׁאֵי אֲנִי לְהַחֲשִׁיב עֲלָיו:

ד מחשיבין על התחום לפקח על עסקי כלה, ועל עסקי המת להביא לו ארון ותכריכין. גוי שהביא חלילין בשבת, לא יספד בהן ישראל, אלא אם כן באו ממקום קרוב. עשו לו ארון וחרפו לו קבר, יקבר בו ישראל, ואם בשביל ישראל, לא יקבר בו עולמית:

ה עושין כל צרכי המת, סכין ומדיחין אותו, ובלבד שלא יזיזו בו אבר. שומטין את הכר מתחתיו ומטילין אותו על החל בשביל שימתין. קושרים את הלחי, לא שיעלה, אלא שלא יוסיף. וכן קורה שגשברה, סומכין אותה בספסל או בארכות המטה, לא שתעלה, אלא שלא תוסיף. אין מעמצין את המת בשבת, ולא בחל עם יציאת נפש. והמעמץ עם יציאת נפש, הרי זה שופך דמים:

אות ת

א תפלת השחר, עד חצות. רבי יהודה אומר, עד ארבע שעות. תפלת המנחה עד הערב. רבי יהודה אומר, עד פלג המנחה. תפלת הערב אין לה קבע. ושל מוספין כל היום. רבי יהודה אומר, עד שבע שעות:

ב רבי נחוניא בן הקנה היה מתפלל בכניסתו לבית המדרש וביציאתו תפלה קצרה. אמרו לו, מה מקום לתפלה זו. אמר להם, בכניסתי אני מתפלל שלא תארע תקלה על ידי, וביציאתי אני גותן הודיה על חלקי:

ג רבן גמליאל אומר, בכל יום מתפלל אדם שמונה עשרה. רבי יהושע אומר, מעין שמונה עשרה. רבי יעקבא אומר, אם שגורה תפלתו בפיו, יתפלל שמונה עשרה. ואם לאו, מעין שמונה עשרה:

ד רבי אליעזר אומר, העושה תפלתו קבע, אין תפלתו תחוננים. רבי יהושע אומר, המהלך במקום ספנה, מתפלל תפלה קצרה. אומר, הושע השם את עמך את שארית ישראל, בכל פרשת העבור יהיו צרכיהם לפניה. ברוך אתה ה' שומע תפלה:

ה היה רוכב על החמור, ירד. ואם אינו יכול לירד, יחזיר את פניו, ואם אינו יכול להחזיר את פניו, יכנון את לבו כנגד בית קדש הקדשים:

ו היה יושב בספינה או בקרון או באסדה, יכנון את לבו כנגד בית קדש הקדשים:

ז רבי אלעזר בן עזריה אומר, אין תפלת המוספין אלא בחבר עיר. וחכמים אומרים, בחבר עיר ושלח בחבר עיר. רבי יהודה אומר משמו, כל מקום שיש חבר עיר, היחיד פטור מתפלת המוספין:

ויאמר לו, הרי אני כאלו התקבלתי. היו מסרבין בו לשאת בת אחותו ואמר קונם שהיא נהנית לי לעולם, וכן המגרש את אשתו ואמר קונם אשתי נהנית לי לעולם, הרי אלו מתרות להנות לו, שלא נתפנו זה אלא לשום אישות. היה מסרב בחברו שיאכל אצלו, אמר קונם לביתך שאיני נכנס, טפת צונן שאיני טועם לך, מתר לננס לביתו ולשתות ממנו צונן, שלא נתפנו זה אלא לשום אכילה ושתיה:

אות ר

א רבי אליעזר אומר, האורג שלשה חוטין בתחלה ואחת על האריג, חייב. וחכמים אומרים, בין בתחלה בין בסוף, שעורו שני חוטין:

ב העושה שני בתי גירין בגירין, בקרוס, בנפה, בכברה ובסל, חייב. והתופר שתי תפירות, והקורע על מנת לתפור שתי תפירות:

ג הקורע בחמתו ועל מתו, וכל המקלקליו, פטורין. והמקלקל על מנת לתקן, שעורו כמתקן:

ד שעור המלבן והמנפץ והצובע והטווה, כמלא רחב הסיט כפול. והאורג שני חוטין, שעורו כמלא הסיט:

ה רבי יהודה אומר, הצד צפור למגדל וצבי לבית, חייב. וחכמים אומרים, צפור למגדל, וצבי לבית ולחצר ולגיביריו. רבן שמעון בן גמליאל אומר, לא כל הגיבירין שוין. זה הכלל, מחסר צידה, פטור, ושאינו מחסר צידה, חייב:

ו צבי שנגנב לבית ונעל אחד בפניו, חייב. נעלו שנים, פטורין. לא יכל אחד לנעל ונעלו שנים, חייבין. ורבי שמעון פוטר:

ז יושב האחד על הפתח ולא מלאהו, יושב השני ומלאהו, השני חייב. יושב הראשון על הפתח ומלאהו, ובא השני וישב בצדו, אף על פי שעמד הראשון והלך לו, הראשון חייב והשני פטור. הא למה זה דומה, לנועל את ביתו לשמרו ונמצא צבי שמור בתוכו:

אות ש

א שואל אדם מחברו כדי יין וכדי שמן, ובלבד שלא יאמר לו הלוגי, וכן האשה מחברתה כפרות. ואם אינו מאמינו, מניח טליתו אצלו ועושה עמו חשבון לאחר שבת. וכן ערב פסח בירושלים שחל להיות בשבת, מניח טליתו אצלו ונוטל את פסחו, ועושה עמו חשבון לאחר יום טוב:

ב מונה אדם את אורחיו ואת פרפותיו מפיו, אבל לא מן הכתב. ומפיס עם בגיו ועם בגי ביתו על השלחן, ובלבד שלא יתפנו לעשות מנה גדולה כנגד קטנה, משום קביא. ומטילין חלשים על הקדשים ביום טוב, אבל לא על המנות:

ג לא ישכר אדם פועלים בשבת, ולא יאמר אדם לחברו לשכר לו פועלים. אין מחשיבין על התחום לשכר פועלים ולהביא פרות, אבל

These 3 perakim of mishnayos are learned following mincha at a shiva house.

כלים פרק כ"ד

- א שלשה תריסין הם. תריס הכפוף, טמא מדרס. ושמשחקין בו בקנפון, טמא טמא מת. ודיצת הערביו, טהורה מכלום:
- ב שלש עגלות הם. העשויה כקתדרא, טמאה מדרס. כמטה, טמאה טמא מת. ושל אבנים, טהורה מכלום:
- ג שלש ערבות הן. ערבה משני לג ועד תשעה קבין שנסדקה, טמאה מדרס. שלמה, טמאה טמא מת. והבאה במדה, טהורה מכלום:
- ד שלש תבות הן. תבה שפתחה מצדה, טמאה מדרס. מלמעלן, טמאה טמא מת. והבאה במדה, טהורה מכלום:
- ה שלשה תרבוסין הן. של ספריו, טמא מדרס. שאוכלין עליו, טמא טמא מת. ושל זיתים, טהור מכלום:
- ו שלש בסיסיות הן. שלפני המטה ושלפני ספרים, טמאה מדרס. ושל דלפקי, טמאה טמא מת. ושל מגדל, טהורה מכלום:
- ז שלש פנקסיות הן. האפיפוריו, טמאה מדרס. ויש בה בית קבול שעוה, טמאה טמא מת. וחקקה, טהורה מכלום:
- ח שלש מטות הן. העשויה לשכיבה, טמאה מדרס. של זגגין, טמאה טמא מת. ושל סרגין, טהורה מכלום:
- ט שלש משפלות הן. של זבל, טמאה מדרס. של תבן, טמאה טמא מת. והפחלץ של גמלים, טהור מכלום:
- י שלשה מפצים הן. העשויה לשיבה, טמאה מדרס. של צבעין, טמא טמא מת. ושל גתות, טהור מכלום:
- יא שלש חמתות ושלש תורמליו הן. המקבילין כשעור, טמאין מדרס. ושאין מקבילין כשעור, טמאין טמא מת. ושל עור הדג, טהור מכלום:
- יב שלשה עורות הן. העשוי לשטיח, טמא מדרס. לתכריף הכלים, טמא טמא מת. ושל רצועות ושל סנדלים, טהורה מכלום:
- יג שלשה סדיגין הן. העשוי לשכיבה, טמא מדרס. לוילון, טמא טמא מת. ושל צורות, טהור מכלום:
- יד שלש מטפחות הן. של ידים, טמאה מדרס. של ספריו, טמאה טמא מת ושל תכריף (ושל נבלי בני לוי, טהורה מכלום):
- טו שלשה פרוקליגין הן. של צדי חיה ועוף, טמא מדרס. של חגבין, טמא טמא מת. ושל קיצין, טהור מכלום:
- טז שלש סבכות הן. של ילדה, טמאה טמא מדרס. של זקנה, טמאה טמא מת. ושל יוצאת לחוץ, טהורה מכלום:

יז שלש קפות הן. מהוהה שטליה על הבריה, הולכין אחר הבריה. קטנה על הגדולה, הולכין אחר הגדולה. היו שוות, הולכין אחר הפנימית. רבי שמעון אומר, כף מאזנים שטליה על שולי המיחם מבפנים, טמא. מבחוץ, טהור. טליה על צדה, בין מבפנים בין מבחוץ, טהור:

מקואות פרק ז

- א יש מעלין את המקוה ולא פוסלין, פוסלין ולא מעלין, לא מעלין ולא פוסלין. אלו מעלין ולא פוסלין: השילג, והברד, והכפור, והגליל, והמלח, והטיט הנרוק. אמר רבי עקיבא: היה רבי ישמעאל דן כנגדי לומר: השילג אינו מעלה את המקוה. והעידו אנשי מידבא משמו, שאמר להם: צאו והביאו שלג ועשו מקוה בתחלה. רבי יוחנן בן נורי אומר: אכן הברד כמים. כיצד מעלין ולא פוסלין? מקוה שיש בו ארבעים סאה חסר אחת, נפל מהם סאה לתוכו, והעלתו, נמצאו מעלין ולא פוסלין.
- ב אלו פוסלין ולא מעלין: המים בין טמאים בין טהורים, ומי כבשים, ומי שלקות, והתמד עד שלא החמיץ. כיצד פוסלין ולא מעלין? מקוה שיש בו ארבעים סאה חסר קרטוב, ונפל מהו קרטוב לתוכו לא העלהו; פוסלו בשלשה לגין. אבל שאר המשקין, ומי פרות, והציר, והמרס, והתמד משהחמיץ פעמים מעלין ופעמים שאין מעלין. כיצד? מקוה שיש בו ארבעים סאה חסר אחת, נפל לתוכו סאה מהם - לא העלתו. היו בו ארבעים סאה, נתן סאה ונטל סאה הרי זה כשר.
- ג הדיח בו סלי זיתים וסלי ענבים, ושנו את מראיו - כשר. רבי יוסי אומר: מי הצבע פוסלין אותו בשלשה לגין, ואין פוסלין אותו בשנוי מראה. נפל לתוכו יין ומחל, ושנו את מראיו - פסול. כיצד יעשה? מתין לו עד שיירדו גשמים, ויחזרו מראיהו למראה המים. היו בו ארבעים סאה, ממלא בכתף ונותן לתוכו, עד שיחזרו מראיהו למראה המים.
- ד נפל לתוכו יין או מחל ושנו מקצת מראיו, אם אין בו מראה מים ארבעים סאה, הרי זה לא יטבול בו.
- ה שלשה לוגין מים, ונפל לתוכו קרטוב יין, והרי מראיהו כמראה המין, ונפלו למקוה, לא פסלוהו. שלשה לוגין מים חסר קרטוב, ונפל לתוכו קרטוב חלב, והרי מראיהו כמראה המים, ונפלו למקוה, לא פסלוהו. רבי יוחנן בן נורי אומר, הכל הולך אחר המראה.
- ו מקוה שיש בו ארבעים סאה מכוונת, ירדו שנים וטבולו זה אחר

MISHNAYOS SAID AT A SHIVA

זָה, הָרָאוּשׁוֹן טְהוֹר וְהַשְּׂנֵי טָמֵא. רַבֵּי יְהוּדָה אָמַר, אִם הָיוּ רַגְלָיו
שָׁלְ-רָאוּשׁוֹן נוֹגְעוֹת בְּמַיִם, אִף הַשְּׂנֵי טְהוֹר. הַטְּבִיל בּוֹ אֶת הַסְּגוּס
וְהַעֲלֵהוּ, מִקְצָתוֹ נוֹגֵעַ בְּמַיִם, טְהוֹר. הַכֹּר וְהַקָּסֶת שְׁלֵעוֹר, כִּיּוֹן שְׁהַגְבִּיהַ
שִׁפְתוֹתֵיהֶם מִן הַמַּיִם, הַמַּיִם שֶׁבְּתוֹכָן נְשֹׂאֵבִין. כִּיצַד יַעֲשֶׂה. מִטְּבִילָן
וַיַּעֲלֵה אוֹתָם דֶּרֶךְ שׁוּלְיָהֶם.

ז הַטְּבִיל בּוֹ אֶת הַמָּטָה, אִף עַל פִּי שְׁרַגְלֵיהָ שׁוֹקְעוֹת בְּטֵיט הָעֵבֶה,
טְהוֹרָה, מִפְּנֵי שְׁהַמַּיִם מְקַדְּמִין. מִקּוֹה שְׁמִימִיו מְרוֹדְדִין, כּוֹבֵשׁ אֶפְלוֹ
חֲבַלֵי עֲצִים, אֶפְלוֹ חֲבַלֵי קָנִים, כְּדֵי שְׁיִתְפָּחוּ הַמַּיִם, וַיִּוָּרֵד וְטוֹבַל. מַחֲט
שֶׁהִיא נְתוּנָה עַל מַעְלוֹת הַמְּעָרָה, הִיָּה מוֹלִיר וַיִּמְבִּיא בְּמַיִם, כִּיּוֹן שְׁעֵבֶר
עָלֶיהָ הַגֵּל, טְהוֹרָה.

רַבֵּי חֲנַנְיָא בֶּן עֲקֻשָׁיָא אָמַר:

רָצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, לְפִיכָּה הַרְבֵּה לָהֶם תּוֹרָה
וַיִּמְצָאוּ, שְׁנַאָמֵר (ישעיהו מב, כא): "ה' חָפֵץ לְמַעַן צְדָקוֹ, יַגְדִּיל תּוֹרָה
וַיִּאָדִיר":

וְנִפְשׁ הַשְּׂנֵי בְּיִשְׂרָאֵל הִיא חֶלֶק אֶלֹהֵי מַמְעַל מִמֶּנּוּ

Jewish Sacred Society
CHEVRA KADISHA OF CHICAGO

24-hour telephone service (773) 743-0074
chevrakadishachicago.org • info@ChevraKadishaChicago.org
Jewish Sacred Society, P.O. Box 597585, Chicago, IL 60659